

Kansalaisaloitteen otsikko

Lentovero

Aloitteen päiväys

2.5.2019

Aloitteen muoto

Ehdotus lainvalmisteluun ryhtymisestä

Oikeusministeriön asianumero

VN/2901/2019

Aloitteen sisältö

Me allekirjoittaneet äänioikeutetut Suomen kansalaiset esitämme, että eduskunta ryhtyy lainvalmistelutoimenpiteisiin matkustajakohtaisen lentoveron säätämiseksi Suomessa.

Lentoveroa koskevan lain valmistelussa tulee selvittää, voidaanko matkustajakohtaisen lentoveron suuruudessa ottaa huomioon erityyppisten lentojen ilmastovaikutukset ja voidaanko verotuottoja ohjata ympäristöpoliittisesti. Matkustajakohtaisen lentoveron tulee määräytyä siten, että sillä saavutetaan mahdollisimman tehokas ympäristöpoliittinen ohjausvaikutus.

Perustelut

Lentämisen ilmastovaikutukset

Lentäminen kiihdyttää ilmastonmuutosta, ja siksi tarvitaan myös taloudellisia ohjauskeinoja suomalaisten lentämisen vähentämiseksi. Lentoliikenne tuottaa hiilidioksidia erittäin paljon, koska yksikköpäästöt ovat suuret ja matkat pitkiä. Hiilidioksidin lisäksi vapautuu vesihöyryä ja muita päästöjä. Lentoliikenteen päästöt leviävät suoraan yläilmakehään, missä monien päästöjen ympäristövaikutukset voimistuvat. Kaiken kaikkiaan lentämisen lämpövaikutus on vähintään noin kaksinkertainen pelkkiin hiilidioksidipäästöihin verrattuna. Lentoliikenteen osuus ilmaston lämpenemisestä on noin 4 prosenttia. Lentämisen osuus yksittäisen suomalaisen hiilijalanjäljestä voi olla hyvinkin suuri.

Päästökehitys ja ilmastotavoitteet

Maapallon lämpötila on noussut jo noin asteella esiteollisesta ajasta, ja vaikutukset ovat jo tuntuvia. Hallitustenvälisen ilmastopaneelin IPCC:n 8.10.2018 julkaistussa raportissa varoitetaan, että mikäli lämpeneminen jatkuu nykyistä vauhtia, 1,5 asteen raja ylitetään vuosisadan puoleenväliin mennessä. Rajan ylittyminen aiheuttaisi katastrofaalisia seurauksia ihmiskunnalle ja luonnolle.

Huolimatta siitä, että ilmaston lämpenemisen mekanismi on jo pitkään ollut tiedossa, ovat hiilidioksidipäästöt jatkaneet kasvuaan. Globaalit päästöt ovat lisääntyneet 1980-luvun noin 17 gigatonnista vuodessa nykyiseen tasoon noin 33 gigatonniin vuodessa.

IPCC:n mukaan tarvitaan nopeita päästövähennyksiä, jotta ilmaston lämpeneminen voidaan rajoittaa 1,5 asteeseen. Globaalien ilmastopäästöjen on vähennyttävä noin puoleen 2030 mennessä. Vuosisadan puoleenväliin mennessä tulee saavuttaa päästöjen ja uusien hiilinielujen tasapaino. 1,5 asteen tavoitteen saavuttamiseksi tarvittavan muutoksen mittakaava on ennennäkemätön: päästövähennyksiin tähtääviä toimia on tehtävä kaikkialla yhteiskunnassa ripeästi ja kauaskantoisesti.

Lentämisen erityiskohtelu verotuksessa

Lentäminen on Suomessa kuten suurimmassa osassa muutakin maailmaa lähes verovapaata. Veroja ei peritä esimerkiksi polttoaineesta eikä kansainvälisestä matkustamisesta. Lentokentillä ja koneissa on laajat valikoimat tax-free -tuotteita. Lentomatkailu on verotuksen suhteen ollut vapaamatkustaja muihin matkustustapoihin verrattuna.

Verottomuus mahdollistaa erittäin halvat lennot. Tämä houkuttaa ihmisiä valitsemaan lentämisen eri vaihtoehtojen joukosta ja matkustamaan kauas. Suurituloiset lentävät tuloryhmistä eniten, joten heihin kohdistuu suoraan tai välillisesti verottomuudesta aiheutuva huomattava verohyöty. Suurin osa lennoista on vapaa-ajan lentoja, joita voidaan pitää ylellisyystuotteina. Lisäksi ne kuuluvat ympäristöä eniten kuormittaviin tuotteisiin, joita tulee verottaa suhteessa niiden aiheuttamaan hiilijalanjälkeen.

Verotuksen avulla tapahtuvan valtion taloudellisen ohjauksen tulee kannustaa ihmisiä tekemään ympäristön ja elinkelpoisen tulevaisuuden kannalta hyviä ratkaisuja, ei päinvastoin. Lentoliikenteen päästöihin tulee jatkossa kohdistaa haittaveroja. Lentoliikenteen verotuksen kokonaisvaltainen kehittäminen on otettava osaksi Suomen valtion aiempaa kunnianhimoisempaa ilmastopolitiikkaa sekä kansallisessa päätöksenteossa että kansainvälisissä neuvotteluissa.

Lentoliikenteen kasvuodotukset ja säätelytarve

Lentoliikenne on alana kovassa kasvussa. Viime vuonna maailmassa tehtiin yli 4 miljardia lentomatkaa. Kasvua oli 7 prosenttia edellisvuodesta, ja määrän arvioidaan 20 vuodessa kaksinkertaistuvan. Suomessa lentoliikenne on viime vuosina kasvanut lähes 10 prosentin vuositahdilla. Myös Helsinki-Vantaan lentokentällä varaudutaan nopeaan kasvuun.

Lentoveroa tarvitaan osana muita ilmastotoimia. Vaikka lentämisen päästöt kasvavat jatkuvasti, niitä ei säädellä riittävästi. Muun muassa näistä syistä perusteet lentoliikenteen tuomiseksi sääntelyn piiriin ovat nyt olemassa.

Jos lentoliikenteen päästöihin ei puututa, ne kasvavat niin suuriksi, että Pariisin sopimuksen ja Suomen ilmastolain mukaisiin ilmastotavoitteisiin ei päästä. Lentoliikenteen omat keinot eivät riitä. Ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan lentämisen määrää hillitseviä keinoja.

Ruotsin lentovero

Ruotsissa otettiin huhtikuussa 2018 käyttöön lentovero. Ruotsin mallissa lentovero kohdistuu matkustajaan, ja se vaihtelee matkan pituudesta riippuen. Euroiksi muutettuna vero on 6 - 40 euroa/ lentomatkustaja. Lentoliikenteen kasvu on pysähtynyt veron käyttöönoton jälkeen, tosin syitä voi olla muitakin. Ruotsissa keskustellaan lentoveron kehittämisestä sellaiseksi, että se vähentäisi lentämisen ilmastovaikutuksia mahdollisimman tehokkaasti. Tällöin lentoveron määräytymisperusteissa voitaisiin ottaa paremmin huomioon eri lentomatkojen todelliset päästöt, joihin vaikuttavat mm. teknologiset innovaatiot, biopolttoaineen käyttö sekä lentoreittien ja muun logistiikan tehostaminen.

Ruotsin lisäksi erilaisia lentoveroja on käytössä esimerkiksi Norjassa, Iso-Britanniassa, Saksassa ja Ranskassa. Suomen lentoveron valmistelussa on hyvä selvittää, mitä muiden maiden kokemuksista voidaan oppia.

Aloitteen taloudellinen tuki

Aloite saa taloudellista tukea

Linkki ilmoitukseen taloudellisesta tuesta (www-osoite)

<http://www.maanystavat.fi>

Kannatusilmoitusten keräystavat

- Kansalaisaloite.fi
Paperilomakkeet

Kannatusilmoituksia tässä palvelussa 54 018

Tähän mennessä muualla kerättyjen kannatusilmoitusten yhteismäärä

Kerääjän ilmoittama arvio: **1 166** kpl

Linkit muihin verkkosivuihin

- Lentovero.fi

Vastuuhenkilöt

Vireillepanijat

Silja Jääskeläinen

Arto Sivonen

Janne Kilpinen

Risto Isomäki

Puuah Auramo

Ina Rosberg

Emma Kurenlahti

Otto Bruun

Edustajat

Silja Jääskeläinen

Janne Kilpinen

Varaedustajat

Tove Selin

Kati Sointukangas

Kannatusilmoitusten keruaika on päättynyt 2.11.2019.